

Specialisttandvårdens uppdrag och ersättningsystem

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)
[Bakgrund](#)
[Särredovisning](#)
[Grundläggande förutsättningar](#)
[Definition av begrepp](#)
[Uppdragets omfattning – Målgrupper](#)
[Slutansvar](#)
[Specialisttandvård för barn och unga](#)
[Vuxna som omfattas av det regionala tandvårdsstödet](#)

[Specialisttandvård till vuxna](#)
[Sjukhustandvård \(Orofacial medicin\)](#)
[Tandvård som kräver sjukhusets resurser \(tidigare benämnt AFL-vård\)](#)
[Folkhälsoarbete](#)
[Kliniskt utvecklingsarbete](#)
[ST-utbildning](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

Dokumentet tydliggör Specialisttandvårdens uppdrag och ersättningsystem i Region Halland.

Bakgrund

Särredovisning

Regionerna har gemensamt tagit fram en modell för enhetlig särredovisning av tandvårdsverksamhet som ska användas av samtliga regioner. Bakgrunden är Statskontorets kartläggning av regioners ekonomiska redovisning av tandvården och från 2012 ska en särredovisning göras som tydliggör och särskiljer Region Hallands roll som beställare respektive utförare av vård.

Grundläggande förutsättningar

Det övergripande målet för tandvården är en god tandhälsa och tandvård på lika villkor för hela befolkningen. Tandvården ska vara av god kvalitet med god hygienisk standard och med särskild vikt vid förebyggande åtgärder. Tandvården ska utföras i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Helhetssyn, kontinuitet, kvalitet samt tillgänglighet utgör grundstenar i vården.

Verksamheten ska bedrivas i enlighet med Tandvårdslagen, övriga lagar och förordningar, SBU-rapporter, Socialstyrelsens utgivna föreskrifter och anvisningar (inkluderar nationella riktlinjer) samt överenskommelser som träffats mellan SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) och staten.

Region Hallands lokalt fastställda policyprogram och riktlinjer ska följas och implementeras i verksamheten.

Specialisttandvårdens verksamhet ska bedrivas i enlighet med principerna i vägledning för "God vård" som utarbetats av Socialstyrelsen:

- Kunskapsbaserad och ändamålsenlig vård
- Säker vård
- Patientfokuserad vård
- Jämlik vård

- Effektiv vård
- Vård i rimlig tid

Definition av begrepp

Befolkningsansvar specialisttandvård

Specialisttandvården har tre huvudfunktioner:

- Att följa den vetenskapliga utvecklingen inom området och medverka till att ny kunskap och nya tekniker sprids och omsätts i vårdverksamhet
- Att fungera som rådgivare, såväl till allmäntandvård inom Folk tandvården som privattandvården där behandlingar kan genomföras av allmäntandläkare, men där ett stöd av specialistkunskaper/erfarenheter krävs
- Att fungera som remissinstans och vårdgivare för fall som kräver särskilda resurser eller specialistkunskaper.

Sjukhustandvården (Orofacial medicin)

Sjukhustandvårdens huvudsakliga arbetsuppgifter är att förebygga, bota eller lindra de symtom från munhålan som uppkommer i samband med förvärvade eller medfödda funktionshinder, sjukdomar och/eller medicinsk behandling. Regionen ska tillgodose behovet av sjukhustandvård för vuxna med svårare medicinska sjukdomstillstånd eller funktionsnedsättning och som kräver sjukhusets resurser.

Patientärende av komplicerad art - en del av sistahandsansvaret

Ett särskilt ansvar att tillhandahålla tandvård till särskilt vårdkrävande patientgrupper. Om vården kräver särskild kunskap, utrustning eller specifika lokaler ska dessa krav tillgodoses. Regionen ansvarar för omhändertagandet och får inte neka vård för särskilt vårdkrävande patientgrupper.

Jour

Akuttandvård ska kunna erbjudas samtliga dagar under året och inom rimlig geografisk närhet.

Interventionsprojekt

För att kunna förbättra mun och allmänhälsan krävs åtgärder som bygger på samverkan mellan olika aktörer i samhället. Projektens övergripande syfte är att minska skillnaderna i tandhälsa genom att förbättra tandhälsan för de mest utsatta och att hitta nya metoder för preventivt arbete i individernas naturliga miljö.

Tandvård till asylsökande och gömda

Asylsökande 0–19 år har rätt till samma vård som gäller för barn och ungdomar som är bosatta i Region Halland. Detta gäller även de barn som lever gömda i Sverige.

Tobaksprevention

I arbetet med tobaksprevention ingår att medverka i regionens folkhälsoarbete för att nedbringa bruket av tobak hos befolkningen. Vårdgivaren ska fr.o.m. 12–13 års ålder fråga om tobaksbruk. Förutom information och registrering av tobaksvanor i samband med individuell behandling, även ansvara för upplysningsverksamhet i samarbete med skola och skolhälsovård.

Särskilda uppdrag

- Forskning: med forskning avses arbete i särskilda projekt som kan leda till resultatrapportering i vetenskapliga artiklar. Stödet till forskning organiseras på olika sätt inom regionen.
- ST-utbildning: nationella utbildningsplatser eller uppdragsutbildning. Vårdgivaren ska vid behov medverka till att allmäntandläkare utbildar sig till specialisttandläkare genom uppdragsutbildning.
- Särskild ersättning till specialisttandvårdsverksamhet: Ersättning lämnas till specialisttandvården när patientavgiften inte kan täcka kostnaderna för tandvården, d.v.s. att Specialisttandvården har en form av sista hands ansvar. Ersättning av strategiska skäl, för att kvalitetssäkra behandlingsmetoder och vara vetenskapligt uppdaterad.

Uppdragets omfattning – Målgrupper

- Specialisttandvård till barn och ungdom
- Specialisttandvård till vuxna som omfattas av Region Hallands tandvårdsstöd
- Specialisttandvård till vuxna
- Tandvård som kräver sjukhusets resurser
- Folkhälsoarbete
- Kliniskt utvecklingsarbete
- Utbildning specialisttandläkare

Slutansvar

Specialisttandvården har slutansvar för specialisttandvård till hela befolkningen i Region Halland och ska tillse att god tillgänglighet till specialisttandvård finns för länets alla medborgare.

För genomförande av uppdraget erhåller specialisttandvården ersättning enligt särskilda anvisningar.

Specialisttandvård för barn och unga

Specialisttandvården ska erbjuda samtliga barn och unga (0–19 år) som är bosatta, eller stadigvarande vistas, i Region Halland specialisttandvård. Ansvaret omfattar även barn som valt annan vårdgivare än Folktandvården för sin allmäntandvård.

Specialisttandvården har tre huvuduppgifter:

- Att följa den vetenskapliga utvecklingen inom området och att medverka till att nya kunskaper och tekniker sprids och omsätts i verksamheten.
- Att fungera som rådgivare där behandlingar kan genomföras av allmäntandläkare, men där ett tillskott av specialistkunskaper/erfarenheter krävs.
- Att fungera som remissinstans och vårdgivare för fall som kräver särskilda resurser eller specialistkunskaper. Vården ska ges efter remiss och följa de tidsangivelser för tillgänglighet som anges för vårdgarantin inom tandvården.

För genomförande av uppdraget erhåller Specialisttandvården ersättning enligt särskilda anvisningar

Vuxna som omfattas av det regionala tandvårdsstödet

- Nödvändig tandvård erbjuds dem som omfattas av uppsökande verksamhet.
- Tandvård ska erbjudas dem som har behov av särskilda tandvårdsinsatser som ett led i en sjukdomsbehandling under en begränsad tid.
- Tandvård ska erbjudas dem med långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

Vården ska ges efter remiss och följa de tidsangivelser för tillgänglighet som anges för vårdgarantin inom tandvården.

Specialisttandvård till vuxna

Specialistvården ska erbjuda specialisttandvård inom samtliga odontologiska specialiteter.

Uppdraget omfattar:

- Fungera som remissinstans och konsultationsresurs för allmäntandläkare inom Folktandvården, privata vårdgivare och övrig hälso- och sjukvårdspersonal.
- Utredda och genomföra indicerad vård.
- Följa den vetenskapliga utvecklingen inom området och medverka till att ny kunskap och ny teknik sprids och omsätts i tandvården.

Ersättning för tandvårdsbehandling inom Specialisttandvården sker enligt det statliga tandvårdsstödet regelverk och Region Hallands prislista.

För uppdraget att fungera som resurs för kliniskt utvecklingsarbete/forskning, remissinstans/konsultationsresurs och medverka i att sprida ny kunskap/ny teknik erhåller Specialisttandvården ersättning enligt särskilda anvisningar.

Sjukhustandvård (Orofacial medicin)

Omhändertagande av vissa patientgrupper kräver särskild kunskap, utrustning och lokaler som ej möjliggör ett omhändertagande med god kvalitet i allmäntandvården. Med särskild utrustning och lokaler avses att utrustningen är anpassad för olika patientgrupper.

Särskilda kunskaper ska finnas för att behandla patienter med olika funktionshinder och där nära samarbete med sjukvården kan krävas. Specialisttandvården ska tillse att personalen erhåller adekvat kompetensutveckling inom sitt område. Vissa av dessa patienter omfattas av Region Hallands tandvårdsstöd.

Specialisttandvården har i uppdrag att säkerställa tillgång till en högkvalitativ och jämställd vård för dessa patientgrupper. Detta ska ske genom att kliniker med adekvat utrustning och bemanning finns vid Region Hallands två sjukhus.

För genomförande av uppdraget erhåller specialisttandvården ersättning enligt särskilda anvisningar.

Tandvård som kräver sjukhusets resurser (tidigare benämnt AFL-vård)

Oralkirurgiska åtgärder (SFS 1998:1338)

Endast sådana oralkirurgiska insatser som kräver sjukhusresurser omfattas av hälso- och sjukvårdens avgiftsregler. Behandlingen kräver ett samarbete mellan odontologisk specialist och olika medicinska specialister.

Åtgärderna omfattar undersökning, diagnostik, terapiplanering, genomförande av behandlingen samt uppföljning inom paragrafens sex punkter (se SFS 1998:1338):

1. behandlingar av käkfrakturer

2. käkledskirurgi
3. rekonstruktiv och ortognat kirurgi
4. utredningar och behandlingar av oralmedicinska tillstånd
5. utredningar och behandlingar av smärttillstånd
6. övriga oralkirurgiska behandlingar som kräver ett sjukhus tekniska och medicinska resurser

Även övriga oralkirurgiska behandlingar än de som anges i de sex punkterna bör omfattas av hälso- och sjukvårdens avgiftsregler om det krävs tillgång till medicinska specialiteter på grund av fallets svårighetsgrad och/eller patientens allmäntillstånd.

Narkos och parenteral sedering med anledning av till exempel behandlingsproblem hos patienten, debiteras enligt Region Hallands regler för sådan verksamhet. Tandvårdsåtgärder under narkos täcks inte av reglerna om vårdavgift för öppen hälso- och sjukvård inom ramen för oralkirurgiska åtgärder som kräver sjukhusresurser, såvida de inte av annat skäl inryms under punkterna 1–6.

Folkhälsoarbete

Specialisttandvården ska bedriva en verksamhet med tydligt hälsoorienterat fokus. En utveckling och samverkan ska ske mellan allmäntandvårdskliniker och Specialisttandvården samt mellan olika berörda parter inom folkhälsoarbetet i regionen. Specialisttandvården ska arbeta för en utveckling av hälsopedagogik och hälsokommunikation avseende oral hälsa med särskild inriktning på riskgrupper i skolan och samhället i övrigt.

Det ska bedrivas ett tobaks- och drogpreventivt arbete inom barn- och ungdomstandvården och vuxentandvården.

Kliniskt utvecklingsarbete

Region Halland har ansvar för att kontinuerligt utveckla den kliniska vården samt se till att ny kunskap och nya metoder kommer invånarna till godo. Specialisttandvården ska aktivt delta i kliniskt utvecklingsarbete som omfattar arbetssätt, kliniska vårdens innehåll och genomförande (vårdriktlinjer mm). Specialisttandvården har därmed ansvaret för att stimulera till forsknings- och utvecklingsarbete med betoning på klinisknära forskning.

Specialisttandvården har även ansvar för att sprida kunskap till Region Hallands vårdgivare.

För genomförande av uppdragen erhåller Specialisttandvården ersättning enligt särskilda anvisningar.

ST-utbildning

Region Halland har ett ansvar att tillse att en struktur och resurser finns för att trygga invånarnas tillgång till specialiserad tandvård. I uppdraget ingår att säkra tillgången på utbildad personal.

Specialisttandvården organiserar och genomför ST-utbildning. Utbildningens omfattning och kvalitet regleras i Socialstyrelsens föreskrifter om tandläkares specialisttjänstgöring och specialistutbildning.

Omfattningen av ST-utbildningen är för närvarande:

- Regionala platser (enligt regelverk SKR)
- Egna utbildningsplatser
- Utbildningsplatser på uppdrag av andra regioner. Antal platser styrs av behov och finansieras av beställande regioner.

För genomförande av uppdraget som ej finansieras av externa medel sker egenfinansiering av utbildningsplatserna.

Uppdaterat från föregående version

2025-04-15 Nytt styrande dokument.

Revidering ålder gällande den avgiftsfria tandvården tom 19 år i stället för tom 23 år.

Revidering av äldre uttryck och namn.